

Stjórin í oljuhavni Sullom Voe:

-Fantastiskt fyri okkum um føroyingar finna olju

OLJURÁÐSTEVNA,
LERWICK

Jan Müller
jan@sosialurin.fo

Ikki bara føroyingar eru spentir, tá talan er um at finna olju á landgrunninum. Eisini grannar okkara í Hetlandi biða í spenningsi og seta vónir til, at olja verður funnin. Hetta kom týðuliga til sjóndar á oljuráðstevnunni í Lerwick í farnu viku. Ein av teimum er stjórin á risastóra oljuterminalinum Sullom Voe, Gunther Newcombe.

Tað hevði verið fantastiskt fyri okkum, um tit funnu olju. Tað hevði kunnað gagnað báðum londum. Tá eg byrjaði í mínum arbeiði fyri tveimum árum síðani var ein sendinevnd úr Føroyum við 30 fólkom og vitjaði Sullom Voe. Eg haldi tey vóru sera væl nøgd við oljustøðina her. So finna tit olju er tað frálíkt fyri tykkum, og ætla tit at brúka Sullom Voe er tað frálíkt fyri okkum.

Gunther Newcombe sigur, at sjálvandi er tað ein avgerð, sum føroyingar mugu taka, hvar føroysk olja skal flytast. –Vit hava

Stjórin í Sullom Voe, Gunther Newcome heilsar uppá Eyðun Elttor á oljuráðstevnunni

Mynd: Jan Müller

sera stóra orku og kunnu taka olju frá stórum fundum. Tað ber sjálvandi eisini til at byggja ein terminal í Føroyum og brúka hann umframt at brúka Sullom Voe. Tað veldst so eisini um, hvussu nógv olja verður funnin. Fara tit at byggja tykkara egna oljuterminál,

so kunnu tit sjálvandi læra av okkum royndum, meg eg skal ikki dylja, at okkum hevði dámt best, at tit lótu alla oljuna til Sullom Voe, nú tá oljuhavni liggur so stutt frá møguligum føroyskum oljufundum, og nú henda ilógan longu eru gjørd.

Sullom Voe er størsta oljuhavni í Europa. Virksemi er munandi minni enn tað var í 80-árunum og kunnu teir taka ímóti 1 milliónum tonsum aftrat um ein dagin.

Gunther Newcombe sigur eisini, at hóast Sullom Voe eisini merkir mink-

inga í oljuframleiðsluni, so sær hann kortini stórar møguleikar, nú BP hevur gjørt av at byggja út risastóra Clairfeltið, sum goymir 2,5 milliardir tunnur av olju. Tann útbýggingarætlanin, sum er í gongd og sum er mett at kosta einar 7 milliardir krónur,

fer bert at troyta 10% av samlaðu goymslunum í Clair, so tey á Sullom Voe hava bjartar vónir, hóast niðurgongdina í løtuni, tí ætlanin er eisini at fara undir útbýgging 2 og 3 á Clair. Tað er longu lögð rørløiðing frá Clair til Sullom Voe, so Clair fer at fáa sera stóran týðning fyri oljuhavni í Hetlandi.

Gunther Newcombe er sjálvur jarðfrøingur og hevur arbeitt hjá BP. Hann hevur eitt nú arbeitt við Suilven feltinum, sum liggur beint við markið og sum er eitt lønandi fund. Tað krevur nakað av arbeiði enn fyrr enn avgjørt verður at fara undir eina útbýgging.

Gunther Newcombe telst millum teirra, sum siga, at tað krevur tíð og tol til at finna olju í einum øki sum Atlantsmóti. Fyri tað um tú ikki hevur funnið nakað tey fyrstu árin, merkir ikki, at eingin olja er.

Tavish Scott, varafígjarmálaráðharri í Skotlandi:

Upphøgging av oljupallum kann gerast stórir ídnaður fyri Hetland og Føroyar

Hóast føroyingar onga olju finna ella tað ganga mong mong ár til hon verður funnin, so kunnu Føroyar eins væl og Hetland fáa nógv inntøkur og fáa nógv fólk í arbeiði í tí nýggju ídnaðargreinini, sum er avtøka og upphøgging av gomlum oljupallum. Hetta heldur Tavish Scott, limur í skotska parlamentinum fyri Hetland og somuleiðis varafígjarmálaráðharri í skotsku stjórnini

NÝGGJ OLJU-
VINNUGREIN

Jan Müller
jan@sosialurin.fo

– Eg haldi, at Hetland kann fáa nógv burtur úr einum stórra samstarvi við Føroyar, ikki bert á oljuøkinum, men á mongum økjum. Eg haldi so eisini, at okkara

ídnaður og myndugleikar hava nakað av læra føroyingum, nú vit hava 25 ára royndir sigur Tavish Scott, sum ikki er so bangin fyri framtíðini hjá oljuvinnuni í Hetlandi og fyri tað á Atlantsmótinum. Hann heldur ikki, at oljufelagini fara at rýma úr økinum fyri tað, at lønandi fund ikki eru gjørd í eina drúgva tíð. –Oljufelagini gevast ikki, tey venda tingunum aftur og aftur fyri at finna fram til, hvussu tey skulu arbeiða og koma á mál. Hava tey mistikið seg eina staðni, so royna tey nýggjar arbeiðshættir og leiðir aðrastaðni. Tí trúgv-in uppá at olja er í økinum drívur verkið og fær tey at halda fram. At tað hevur gingið skeiva vegin í eitt ár fær tey ikki at gevast. Eg trúgvi heldur ikki, at olju-málaráðharri og týðandi umboð fyri BP fóru á røðarapallin her og tosa um møguleikarnar fyri at gera fund í økinum, um teir ikki mettu møguleikarnar at vera tilstæðar.

Tavish Scott sigur, at hetlendingar vóru sera fegnir, tá tað frættist, at BP fór undir at byggja út risastóra oljufeltið Clair, sum hevur liggið í dvala síðani tað var funnið í 1977. Sum vararáðharri í Skotlandi leggur hann eisini stóran dent á, at øll útbýgging av oljufeltum á Atlantsmótinum fer fram við fyriliti fyri umhvørvinum. Eisini soleiðis at henda útbýgging ikki nerver fiskivinnuna, sum framvegis er tann mest týðandi vinnugreinin í Hetlandi.

Tavish Scott visir annars á, at fiskivinna og oljuvinna hava megnað at livað lið um lið øll hesi árin.

Fiskivinnan hevur latið mong fær til uppgávur í oljuvinnuni og er partur av ágóðanum frá oljuvinnuni eisini farin til at gera týðandi ilógur í fiskivinnuni. – Oljuvinna og fiskivinna kunnu virka saman men tú mást kenna tína ábyrgd, hvar tú enn er stæddur, og tí hevur tað eisini týðning at hava ein góðan dialog millum hesar vinnur.

Tavish Scott visir annars á, at fiskivinna og oljuvinna hava megnað at livað lið um lið øll hesi árin. Fiskivinnan hevur latið mong fær til uppgávur í oljuvinnuni og er partur av ágóðanum frá oljuvinnuni eisini farin til at gera týðandi ilógur í fiskivinnuni. – Oljuvinna og fiskivinna kunnu virka saman men tú mást kenna tína ábyrgd, hvar tú enn er stæddur, og tí hevur tað eisini týðning at hava ein góðan dialog millum hesar vinnur.

Tavish Scott visir annars á, at fiskivinna og oljuvinna hava megnað at livað lið um lið øll hesi árin. Fiskivinnan hevur latið mong fær til uppgávur í oljuvinnuni og er partur av ágóðanum frá oljuvinnuni eisini farin til at gera týðandi ilógur í fiskivinnuni. – Oljuvinna og fiskivinna kunnu virka saman men tú mást kenna tína ábyrgd, hvar tú enn er stæddur, og tí hevur tað eisini týðning at hava ein góðan dialog millum hesar vinnur.

Avtøka av oljupallum

Á ráðstevnunni í Lerwick varð eisini nógv tosað um avtøku/upphøgging av teimum mongu gomlu olju-

pallunum í Norðsjónum (Decommissioning). Innan ikki ov langa tíð verða arbeiði boðin út til at skilja sundur hesar risastóru pallar. Hetta fer at geva nógv arbeiði og hetta kann eisini gerast ein heilt nýggjur ídnaður, men tað krevur so eisini, at onkur er førur fyri at átaka sær hesa stóru og nýggju uppgávu. Tað er m.a. hetta sum hetlendingar siggja sum ein framtíðar møguleika fyri teirra ídnað.

Tavish Scott heldur eisini, at hetta kundi verið ein nýggj leið hjá føroyskum vinnulívi at gingið og møguleiga kundum føroysk og hetlendsk vinnuáhugamál í felag tikið henda spurningin upp. Tað er hugsandi, at her verður so nógv at gera, at tað krevur samstarv av stóru ídnaðarfyrirøkum og hví ikki í tveimum grannalondum. Hetlendingar, sum hava havt 25 ár við góðum inntøkum frá oljuvinnuni spyrja seg sjálfar, hvussu teir kunnu fáa 25 enn góð ár við inntøkum frá hesi vinnu. Og her siggja teir møguleikan fyri einum heilt nýggjum vinnuvegi, sum skal taka niður og

sundur gomlu pallarnar. Tí hava teir eisini stovnað "The Shetland Decommissioning Company". Í felagnum eru bæði privatir og almennar fyrirkøtur, her m.a. havnamyndugleikarnir í Lerwick og Shetland Islands Council.

Sjálvur heldur Tavish Scott, at tað kann blíva talan um ein rættiliga stóran ídnað næstu 20 til 30 árin at taka hesar pallar sundur. Men tað krevur so, at onkur tekur stig á hesi leið og at tú hevur neyðuga umhvørvið til tess. Eitt nú djúpt vatn og góðar havnir.

Enn er so spurningurin, hvussu hetta arbeiðið skal fara fram, og her verður so eisini hugsað um trupulleikarnar við Brent Spar á sinni, har eingin vildi siggja henda gamla pallin. So tað er eisini ein spurningur, hvat umhvørvisfelagsskapir fara at siga og samtíðis, hvussu langt man vil fara við teimum gomlu pallunum, hvat bæði trygd og møguleigari dálking við-vikur.

Fólkatalið minkar

Hóast tað hevur gingið væl í vinnulívinum leingi, so gongur tað minni væl við búðartalinum. Í dag eru umleið 22.000 íbúgvur í Hetlandi og hagfrøðiliga gongur talið tann skeiva vegin. – Tí hevur tað eisini so stóran týðning fyri okkum, at eisini føroyingar finna olju og møguleiga vilja flyta hana til Hetlands, og tað hevur eisini nógv at siga, at oljumeningin heldur fram norðan og eystan fyri oyggjarnar. Eisini ein nýggjur ídnaður sum avtøka av oljupallum er sera týðandi, tí hann kann hava við sær, at nógv fólk flyta henda vegin at fáa arbeiði. Hetta hendi eisini í 70-unum, tá arbeiðsfólk steymaðu til Hetlands at vera við í uppbýggingini av oljuvinnuni. Eg hevði fegin viljað sæð, um ikki eitt so stórt "boom", so tó eitt miniboom í sambandi við avtøku av oljupallum sigur vararáðharri fyri figgjarmál og almennar tænastur í Skotlandi, Tavish Scott við Sosialin.